

ÇİN'İN ENERJİ JEOPOLİTİĞİNDE GÜÇLÜ BİR OYUNCU OLARAK YÜKSELİŞİ *

Dünya fosil yakıtlardan yenilenebilir enerjiye doğru bir dönüşüm yaşarken, Çin bu durumdan oldukça istifa ediyor. Çin yenilenebilir enerjide büyük bir yükseliş yaşarken aynı zamanda fosil yakıtlarda dünyanın en büyük ithalatçısı olarak dışarıya olan enerji bağımlılığını da azaltmaya başladı. Çin'in 2060'ta karbon nötr hale gelme taahhüdü sadece iklim değişimi sebebiyle değildir, bu taahhüdün en ana etkenlerinin başında Çin'in enerji jeopolitiğine bakışı gelir. Çin, hem dünyanın en büyük fosil yakıt ithalatçısı, hem yenilenebilir enerji teknolojilerinde en öndeki küresel aktör ve en büyük üretici aynı zamanda kritik madenlerde de açık ara dünyanın en güçlü ülkesi konumunda.

Çin bugün tükettiği petrolün yaklaşık 2/3'ünü ithal ediyor. Aynı durum doğal gazda da söz konusu. Bu durum Çin'i ithal ettiği fosil yakıtların olduğu ülkelerdeki siyasi duruma ve istikrara çok bağımlı hale getiriyor. Olası bir arz kesintisi Çin ekonomisini hala derinden etkileyebilecek durumda. Bu hassas kırılabilirlik Çin'i yenilenebilir enerji de ve kritik madenlerde küresel en hırslı aktör olmaya itiyor ve Çin stratejisini bu doğrultuda dizayn ediyor. Çin hükümeti son 2 yıldır iç piyasada elektrikli araçlar, lityum bataryalar konusunda çok hırslı programlar devreye koymaya başladı.

Çin'in petrol talebinin 2025'ten önce zirve noktayı görmesi beklenmiyor. Bu durum Çin'i hala fosil yakıtlara ve dışa olan bağımlılığa mecbur kılıyor ve Ortadoğu'daki siyasi istikrar ve güvenlik konularında da hassas davranmasını beraberinde getiriyor. Hindistan'ın 2020'nin ikinci yarısında Çin'i geçip dünyanın en büyük petrol ithalatçısı konumuna gelmesi bekleniyor. China National Petroleum Corporation (CNPC), Çin'in petrol rafineri kapasitesinin 2025'te ABD'yi aşması ve günlük 20 milyon varil kapasiteye ulaşmasını öngörüyor. Çin'in hırslı yenilenebilir enerji hamlelerine rağmen, petrolde dışa bağımlılığının on yıldan daha fazla, doğalgazda dışa bağımlılığının ise 2040'lara kadar ciddi bir şekilde devam etmesi bekleniyor.

Çin son 10 yılda kritik madenlerde dünyadaki en büyük oyuncusu haline geldi. Kongo, Şili, Avustralya gibi ülkelerdeki kritik madenlere çok büyük yatırımlar yaptı. Çin'in önümüzdeki süreçte dünyadaki kobalt piyasasının yarısını ele geçirmiş olması bekleniyor. Arjantin'in lityum madenlerinin 1/3, Şili'nin lityum madenlerinin 2/3'ü Çinli yatırımcıların eline geçmiş durumda. Çin halihazırda, dünyadaki güneş panellerinin %70'ini, rüzgar türbinlerinin %50'sini üretiyor.

* "The Geopolitics of Energy: Out with the Old and in with the New?", [Oxford Institute for Energy Studies](#)

Enerji dönüşümü Çin'in gelecek projeksiyonlarını ve jeopolitik kaygılarını şekillendiriyor bu doğrultuda Çin fosil yakıtlardan yenilenebilir enerjiye enerji portföyünü dönüştürüyor fakat bunun için hala uzun bir yolun başlangıcında. Uzun vadede Çin'in fosil yakıtlara olan bağımlılığını azaltmasının Çin için yaratacağı ciddi jeopolitik avantajlar olacaktır.

* "The Geopolitics of Energy: Out with the Old and in with the New?", [Oxford Institute for Energy Studies](#)